

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, PhD. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: **Vinařství U Kapličky s.r.o.**, IČO 27682277
sídlem Vinařská 484, 691 05 Zaječí
zastoupený advokátem JUDr. Vojtěchem Mihalíkem
sídlem Brněnská 154/32, 692 01 Mikulov

proti
žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**
sídlem Květná 504/15, 603 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2016, č. j. SZPI/AO787-37/2015

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Rozhodnutím Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Inspektorátu v Brně (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 14. 1. 2016, č. j. SZPI/AO787-29/2015 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) byl žalobce shledán vinným ze spáchání správních deliktů podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství, ve znění účinném do 31. 3. 2017 (dále jen

„zákon o vinohradnictví a vinařství“) a byla mu uložena pokuta ve výši 2 100 000 Kč a povinnost uhradit náklady laboratorního rozboru ve výši 86 420 Kč. Správních deliktů se měl žalobce dopustit tím, že uváděl do oběhu vína, země původu Moldávie, jež byla podrobena nepovoleným enologickým postupům, čímž porušil čl. 80 odst. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (dále jen „nařízení EU č. 1308/2013“). V některých případech měl žalobce také porušit čl. 80 odst. 2 písm. c) nařízení EU č. 1308/2013, podle něhož se tyto výrobky neuvádějí na trh v Unii dále tehdy, nejsou-li v souladu s pravidly stanovenými v příloze VIII, podle níž je povoleno zvyšování přirozeného obsahu alkoholu v procentech objemových, které nepřekračuje mezní hodnotu 3 % objemová. Proti prvostupňovému rozhodnutí brojil žalobce odvoláním, jež bylo rozhodnutím Státní zemědělské a potravinářské inspekce, ústředním inspektorátem (dále jen „žalovaný“) ze dne 4. 8. 2016, č. j. SZPI/AO787-37/2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí jím bylo potvrzeno.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce navrhuje zrušit napadené i prvostupňové rozhodnutí a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení. Namítá nedostatečné zhodnocení veškerých skutečností potřebných pro rozhodnutí věci žalovaným. Žalobce dostal požadavkům právních předpisů, jelikož obchodoval pouze s vínem, jehož bezvadnost byla potvrzena dokumentem schváleným Evropskou unií [doklad V I 1 ve smyslu Nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína (dále jen „nařízení ES č. 555/2008“); dále jen „doklad V I 1“]. Nelze po něm spravedlivě požadovat, aby nechal výslovné potvrzení o bezvadnosti vína vystavené autorizovaným státním orgánem Moldávie jakožto státu vývozu, vydané v souladu s právními předpisy EU, opětovně přezkoumávat. Žalobce vynaložil požadované úsilí, aby k porušení povinností nedošlo. Pokud by byl seznámen s výsledkem laboratorních rozborů dříve, nemohlo by dojít k ohrožení spotřebitelů. Po žalobci nelze spravedlivě požadovat, aby měl víno uskladněno po celou takřka dvouměsíční dobu mezi odebráním vzorků a seznámením s výsledky laboratorního rozboru, když tato povinnost není uložena všem účastníkům trhu.
3. Žalovaný chybně konstatoval odpovědnost objektivní. Objektivní odpovědnost musí stanovit výslovně právní předpis, což se v tomto případě nestalo. Subsidiárně použitelným předpisem v případě správního trestání je zákon o přestupcích, jenž za základní znak odpovědnosti stanovuje zavinění. Pokud by odpovědnost žalobce byla skutečně objektivní, je třeba tento závěr řádně odůvodnit. V opačném případě se jedná o odpovědnost subjektivní s nutností zkoumání formy zavinění, k čemuž ze strany žalovaného nedošlo. Pokud by odpovědnost žalobce byla posuzována jako objektivní, žalobce se z odpovědnosti liberoval, jelikož vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti nevzniklo, když kvalitu a nezávadnost vín nechal zprostředkovaně zkontrolovat státním orgánem autorizovaným Evropskou unií.
4. V další argumentaci žalobce zpochybňuje průkaznost laboratorních testů provedených správním orgánem prvního stupně odkazem na testování vzorků téhož vína odebraných v různých místech působení kontrolovaného subjektu, přičemž u každého vzorku správní orgán prvního stupně dospěl k jinému zjištění. Tento nedostatek nelze zhojit prohlášením, že laboratoř je akreditovaná, a tudíž výsledky zkoumání musí být správné. Žalovaný nebyl schopen vysvětlit, co znamená údaj o přítomnosti vody ve víně. V případě přítomnosti 87 % vody ve víně je nemožné, aby žalovaným zároveň nebyly rozporovány sensorické vlastnosti vína, přičemž by zároveň obsah alkoholu a další hodnoty byly v pořádku. Certifikace databáze společnosti Eurofins, jež byla při testování využita, je založena toliko na dopisu ze dne 25. 8. 2006, databáze není spolehlivá. Pro posouzení žalobcem obchodovaných vín je podstatná informace o množství moldavských vín odpovídající odrůdy,

oblasti a ročníku. Je-li v databázi méně než 50 vzorků moldavských vín, jak potvrdila společnost Eurofins, je nepravděpodobné, že by se v databázi našel alespoň jeden vzorek od každého vína, za jehož uvedení do oběhu je v posuzované věci žalobce trestán. Vše nasvědčuje tomu, že vzorky odebrané u žalobce nebylo s čím porovnávat.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 6. 10. 2016 navrhuje žalobu zamítnout. Uvádí, že v sekci „Osvědčení“ dokladu V I 1 není obsažena bližší specifikace toho, na základě jakých analýz byl učiněn závěr o souladnosti dováženého produktu s požadavky právních předpisů Evropské unie. Vína uváděná na trh žalobcem těmto požadavkům nevyhověla. Předložené doklady V I 1 pouze bez dalšího tvrdí, že byly splněny náležitosti pro vývoz z Moldavska do Evropské unie. To však bylo laboratorními rozborů provedenými akreditovanou laboratoří na základě akreditovaných metod vyvráceno. Přístup žalobce nelze považovat za natolik aktivní, aby se ze své odpovědnosti liberoval. Z úřední činnosti je žalovanému známo, že žalobce mohl vědět o potenciálním nebezpečí vín pocházejících z Moldavska, přesto se i nadále nedůvodně spoléhal na to, že tato vína nebudou vykazovat závady. Žalobce byl s výsledky laboratorních rozborů seznamován po uplynutí 40 až 50 dnů po odebrání vzorků. K možnému ohrožení spotřebitelů došlo již tím, že žalobce předmětné produkty za účelem prodeje skladoval. Pokud by však čekal s jejich prodejem na výsledné správní rozhodnutí, bylo by možno uvažovat o liberaci.
6. Odpovědnost za dodržení požadavků právních předpisů je plně na žalobci jako provozovateli potravinářského podniku. Jeho protiprávní jednání nespočívalo ve výrobě, ale v uvedení produktů podrobených nepovoleným enologickým postupům na trh. Nemožnost rozpoznat vady vín na základě sensorických vlastností byla posouzena ve prospěch žalobce. Žalobce se dopustil jiného správního deliktu, u něhož se uplatňuje objektivní odpovědnost jakožto odpovědnost za výsledek, kde není potřeba prokazovat zavinění. Pro uplatnění liberace žalobce neprokázal aktivní činnost nad rámec svých zákonných povinností.
7. Případ, na kterém se žalobce snaží ilustrovat chyby a nedostatky rozborů prováděných laboratoří správního orgánu prvního stupně, se přímo nevztahuje k projednávané věci. V případě žalobce neodpovídalo izotopové složení vody obsažené ve víně, která by byla získána výhradně z hroznové šťávy. Jednalo se tak o exogenní, tedy uměle přidanou vodu, což je postup nepovolený právními předpisy. Exogenní voda výrazným způsobem snížila kvalitu produktů, takže se v některých případech jednalo spíše o vodu, než o víno. Předložený dokument certifikace databáze Eurofins v návaznosti na francouzský akreditační orgán Cofrac uznává i Český institut pro akreditaci o.p.s., který takové prokázání autenticity vzorků v databázi považuje za dostatečné. Vyhodnocení přípravku vody není prováděno na základě porovnání s konkrétním vzorkem, ale s rozptylem přirozených izotopových hodnot celé země na zvolené hladině statistické významnosti, přičemž jako nevyhovující je vzorek označen, pokud opustí rozptyl přirozených hodnot, a to včetně rozšířené nejistoty stanovení. Ze statistického pohledu je vyloučeno, aby jakékoliv moldavské víno, které nebylo podrobeno nepovolenému enologickému postupu, vykazovalo tak vysoké hodnoty (až 87 %). Počet moldavských vín, ze kterých jsou data v databázi zanesena, nelze ze systému extrahovat. Žalovaný touto informací nedisponuje.

IV. Další podání žalobce a žalovaného

8. V replice ze dne 4. 11. 2016 žalobce kromě argumentů uvedených v žalobě vyjadřuje přesvědčení, že pokud by víno z Moldavska nemuselo být opatřeno dokladem V I 1 a žalobce si sám nechal zpracovat jeho rozbor a vystavit potvrzení o jeho nezávadnosti a souladnosti s uznávanými enologickými postupy z vlastní iniciativy, přičemž by se následně při kontrole správního orgánu prvního stupně ukázalo, že víno vyhovující není, bylo by toto jednání posuzováno jako vykonání veškerého úsilí, které bylo možno požadovat. Nevídá důvod, pro který takto není postupováno v případě rozborů a potvrzení činěných dle požadavků Evropské unie. Problematickostí textu

„Osvědčení“ dokladu V I 1 nemůže být kladena k tíži žalobce. Soulad výroby vína se všeobecně uznávanými enologickými postupy, mezi něž přídavek vody a glycerolu a nadlimitní přítomnost etanolu z přidaného cukru nepatří, byl potvrzen certifikovaným a autorizovaným orgánem na úrovni samotného žalovaného. Odkaz na dřívější správní řízení s žalobcem týkající se moldavských vín je nepatřičné. S výjimkou tohoto případu byla v minulosti správním orgánem prvního stupně vždy zjištěna absolutní nezávadnost tohoto vína. Úvahou žalovaného tak byla žalobci z celkových obchodních aktivit spočívajících v nákupu vína z Moldávie známa nezávadnost moldavského vína, neměl tak důvod jeho kvalitě a správnosti doložených rozborů nevěřit. V rámci 44. schůze Poslanecké sněmovny ministr zemědělství Marian Jurečka hovořil o tom, že zjistit, zda je s vínem něco v nepořádku, lze v rámci dnů. Správní orgán prvního stupně informoval žalobce teprve po skončení laboratorních rozborů, byť povědomí o vadnosti vín měl po několika dnech ode dne odběru vzorků. Jelikož v aspektech chutě, vůně a vzhledu posuzovaného vína nebyly zjištěny jakékoliv nedostatky, logicky se nemohlo jednat o vodu. I případných 49 vzorků v databázi společnosti Eurofins je pro posouzení kvality vína s ohledem na množství oblastí, odrůd a ročníků neadekvátní počet, dle kterého nelze dospět k relevantnímu výsledku o kvalitě a vadách vína. Je zásadní dozvědět se, s jakými konkrétními vzorky byla kontrolována vína porovnávána. Žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutí, ačkoliv sám netušil, jakým způsobem správní orgán prvního stupně k výsledkům dospěl.

9. Žalovaný reagoval na repliku žalobce vyjádřením ze dne 6. 12. 2016, ve kterém zdůraznil, že subjekt uvádějící do oběhu víno, nemůže na vlastní kontrolu nezávadnosti bez dalšího rezignovat. Žalobce žádné úsilí k zabránění protiprávního stavu nevynaložil, je tak bezpředmětné zabývat se tím, jakou míru úsilí by bylo možno požadovat a jakou nikoli. Doklady V I 1 nezpochybňují zjištění učiněná laboratorními rozborů správního orgánu prvního stupně, kterými bylo prokázáno, že vína byla podrobena nepovoleným enologickým postupům, pročez je nelze v Evropské unii uvádět na trh. Je nutno odmítnout představu žalobce, že v případě vydávání dokladů V I 1 by neměly být na víno a subjekty, jež víno distribuují žádné požadavky, neboť se často jedná o vína poškozující oprávněné zájmy spotřebitelů. Obchodníci s vínem mají odpovědnost za bezvadnost vína bez ohledu na jejich původ. Žalobce byl s výsledky laboratorních rozborů seznamován v adekvátním čase. Podkladem kontrolního zjištění může být až výsledný protokol o zkoušce a posudek z laboratoře. V případě dosud neukončeného správního řízení jiného subjektu, na které je žalobcem odkazováno, je vysoce pravděpodobné, že víno uváděné do oběhu ve vinotéce nebylo totožné s tím, které bylo odebráno v provozovně obchodníka. Správní orgány detailně objasnily metody provedených laboratorních rozborů, stejně jako využívání databáze Eurofins. Při znalosti rozsahu izotopových hodnot, kterých můžou dosahovat vína z oblasti kolem 47. rovnoběžky je zřejmé, že všechna předmětná vína byla podrobena nepovolenému enologickému postupu. Pravost moldavských vín figurujících v databázi Eurofins je garantována samotným dodavatelem této databáze. Databáze vzorků vín tvoří celek, ve kterém jsou jednotlivé země zastoupeny formou statistických hodnot, ze kterých není zřejmé, z kolika moldavských vín jsou vytvořeny. Žádný právní předpis žalovanému neukládá povinnost tuto informaci mít, pro něj se tak jedná o neexistující informaci.
10. V podání ze dne 23. 1. 2017 žalobce rozporuje, aby za úsilí k zabránění vzniku porušení povinnosti bylo považováno až zpracování „soukromého“ rozboru, jako by již jednou zpracovaný rozbor a potvrzení vydané dle komunitárních předpisů autorizovanými orgány neexistovalo. Žalobce nelze vinit z toho, že doklad V I 1 neobsahuje poznámku o tom, na základě jaké analýzy byly závěry v tomto dokumentu uvedené zjištěny. Žalobce na rozdíl o žalovaného nemůže vědět, že vína opatřená dokladem V I 1 byla „často“ vadná, obzvláště když o tom není žalovaným informován. Žalovaný o případných vadách vína musel vědět nepoměrně dříve, než mu výsledky oznámil. Mohl tak dříve informovat žalobce a ochránit trh a spotřebitele a zajistit tak pozitivní dopad minimálně na posouzení výše pokuty uložené žalobci. Žalovaný při laboratorním zkoumání v jiných správních řízeních nakládal s posuzovanými víny obou subjektů jako s víny zcela totožnými, argumentace žalovaného, že se jednalo o víno rozdílné, je nesmyslná. Sama společnost Eurofins neumí určit

konkrétní míru objemu přidané vody a etanolu z přidaného cukru do vína (oproti žalovanému), žalobce tak pochybuje o správnosti napadených laboratorních rozborů. Je nedostatečné konstatování, že databáze je certifikovaná a musí být tedy bezvadná.

11. Žalovaný pak ve svém podání ze dne 3. 8. 2017 podotýká, že si u společnosti Eurofins koupil pouze databázi rozptylů izotopových hodnot autentických vín, nikoliv metody samotné. Metody žalovaného zabývající se stanovením přídatku vody a cukrů do vín byly vyvinuty na základě metod z nařízení Komise (EHS) č. 2676/90, kterým se stanoví metody Společenství používané pro rozbor vín a oficiálních OIV metod, které metody z nařízení č. 2676/90 nahradily, a byly dále podstatně rozšířeny o systém kontroly kvality, kalibrace a interpretace výsledků tak, aby vyhovovaly potřebám kontrolního orgánu. Tyto metody jsou pravidelně přezkoumávány odborníky z Českého institutu pro akreditaci, o.p.s. Pokud by nebyly v souladu se zamýšleným účelem zkoušky, nebyly by akreditovány. Pro Moldavsko, malou a klimaticky kompaktní zemi, postačí pro kontrolu přidané vody a cukru několik desítek vzorků pro postihnutí rozptylu izotopových hodnot. V posuzované věci jde o porovnání rozdílů izotopových hodnot autentických moldavských vín a kohoutkové vody, resp. líhu z řepné nebo třtinové sacharózy, který je natolik značný, že dovoluje žalovanému vyjadřovat procentuální míru zastoupení těchto složek ve zkoumaných vzorcích.
12. Po vydání nálezu Ústavního soudu ze dne 5. 9. 2019, sp. zn. II. ÚS 1608/19, účastníci dále rozvinuli svou argumentaci ve světle závěrů Ústavního soudu a vyjádřili se zejména k možnému položení předběžné otázky Soudnímu dvoru. Pro účely položení předběžné otázky žalovaný soudu také předložil dokumenty týkající se obecné problematičnosti vín dovážených z Moldavska a komunikaci s Komisí ohledně této otázky. Poté, co Soudní dvůr rozhodl o položené předběžné otázce, žalobce doplnil důvody liberace a navrhl za tímto účelem doplnění dokazování. Jednak provedl analýzu informací z webu www.potravinynapranari.cz, z níž podle něj vyplývá, že uskutečnit dovoz vína z Moldavska bylo značně méně rizikové než z jiných zemí. Jednak doplnil, že dodavatel žalobce (LP Wine s.r.o.) vybrala svého dodavatele na veletrhu sudových vín WBWE v Amsterdamu a posléze jej osobně navštívil (v sídle a výrobních prostorech) a jednal s majitelkou společnosti. Dodavatel působil seriózně, schopně, úspěšně a profesionálně a jednatel LP Wine s.r.o. měl povědomí o dlouholetém působení této společnosti.
13. V rámci jednotlivých ústních jednání žalobci setrvali na svých stanoviscích a dále rozvinuli svou argumentaci uplatněnou v písemných podáních. Nad rámec žaloby žalobce pouze v rámci ústních jednání uplatnil konkrétní důvody pro moderaci pokuty.

V. Předcházející řízení před krajským soudem a Nejvyšším správním soudem

14. Krajský soud žalobě rozsudkem ze dne 26. 4. 2018, č. j. 31 A 103/2016-106, vyhověl, když shledal, že se žalobce mohl zprostit odpovědnosti za správní delikt poukazem na existenci doprovodného dokumentu V I 1 vydaného autorizovaným státním orgánem Moldávie, přičemž správní spis neposkytoval dostatek podkladů pro to, aby byly všechny relevantní skutečnosti týkající se možné liberace v úplnosti posouzeny.
15. Na základě kasační stížnosti žalovaného tento rozsudek krajského soudu zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 16. 8. 2018, č. j. 7 As 217/2018-25 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Své rozhodnutí založil především na závěru, že doklad V I 1 je pouze administrativní podmínkou ke vstupu vína do prostoru Evropské unie. Předložení takového dokumentu proto nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí vyžadovaného § 40 zákona o vinohradnictví a vinařství k liberaci.
16. Na základě tohoto závazného právního názoru následně Krajský soud přistoupil k zamítnutí žaloby rozsudkem ze dne 21. 11. 2018, č. j. 31 A 103/2016-154. Následnou kasační stížnost zamítl také Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 27. 3. 2019, č. j. 9 As 418/2018-48. Na základě ústavní stížnosti žalobce pak byly oba tyto rozsudky zrušeny nálezem Ústavního soudu ze dne 5. 9. 2019, sp. zn. II. ÚS 1608/19. Ústavní soud primárně shledal porušení práva žalobce na

spravedlivý proces v důsledku toho, že se Nejvyšší správní soud zásadně vymezil proti právním závěrům krajského soudu týkajících se závaznosti osvědčení obsaženého v dokumentu V I 1 jako institutu unijního práva, neboť dle Ústavního soudu tak mohl učinit teprve poté, co by předložil předběžnou otázku Soudnímu dvoru (EU).

17. Krajský soud poté usnesením ze dne 14. 1. 2020, č. j. 31 A 103/2016-409, předložil Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Představuje dokument V I 1 vydaný na základě nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína obsahující osvědčení autorizovaného subjektu třetí země, že výrobek byl vyroben za použití enologických postupů doporučených a zveřejněných OIV nebo schválených Společenstvím, pouhou administrativní podmínkou pro vstup vína na území Evropské unie?

2) Brání unijní právo vnitrostátnímu pravidlu, které umožňuje obchodníkovi s vínem dovezeným z Moldavska zprostit se odpovědnosti za správní delikt spočívající v uvedení vína podrobeného enologickým postupům nepovoleným v Evropské unii do oběhu, není-li vnitrostátními orgány vyvrácena domněnka tohoto obchodníka, že víno bylo vyrobeno za použití enologických postupů schválených Evropskou unií, kterou mohl nabýt z dokumentu V I 1 vydaného Moldavskými orgány na základě nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína?“

18. Soudní dvůr následně položené předběžné otázky zodpověděl v rozsudku C-86/20, Vinařství U Kapličky (ECLI:EU:C:2022:320), a to takto:

„1) Článek 80 odst. 2 písm. a) a c) a čl. 90 odst. 3 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zruší nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, musí být vykládány v tom smyslu, že osvědčení obsažené v dokladu V I 1 vydaném – na základě článku 43 nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína – pro určitou šarži vína dováženou do Evropské unie, podle něhož byla tato šarže vyrobena za použití enologických postupů doporučených a zveřejněných Mezinárodní organizací pro révu a víno nebo schválených Unií, je relevantní pro posouzení souladu této šarže s enologickými postupy uvedenými v čl. 80 odst. 2 písm. a) a c) nařízení č. 1308/2013, avšak samo o sobě k prokázání tohoto souladu nestačí.

2) Článek 89 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, ve spojení s čl. 64 odst. 2 písm. d) tohoto nařízení a s čl. 80 odst. 2 nařízení č. 1308/2013, musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která stanoví, že pokud osoba uvádějící na trh v tomto členském státě šarži vína dovezenou ze třetí země, která není v souladu s enologickými postupy uvedenými v čl. 80 odst. 2 písm. a) nebo c) nařízení č. 1308/2013, předloží doklad V I 1 vydaný pro tuto šarži a osvědčující, že byla vyrobena za použití enologických postupů doporučených a zveřejněných Mezinárodní organizací pro révu a víno nebo schválených Unií, leží důkazní břemeno v otázce zavinění tohoto obchodníka při porušení zákazu uvádění na trh stanoveného v čl. 80 odst. 2 nařízení č. 1308/2013 na straně příslušných orgánů tohoto členského státu.“

VI. Nové posouzení věci krajským soudem

19. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve

znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

20. Po přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí dospěl soud k závěru, že žaloba **není důvodná**.
21. Nejprve soud v souladu se svým předchozím rozsudkem v této věci zopakuje závěry k otázkám, které nebyly zpochybněny ani Nejvyšším správním soudem, ani Ústavním soudem.
22. Soud neshledal důvodnou námitku žalobce, že jeho odpovědnost za správní delikt je odpovědností subjektivní, a žalovaný se měl tudíž zabývat jeho zaviněním.
23. Na tomto místě soud nejprve shrnuje, že žalobce měl podle žalovaného porušit čl. 80 odst. 2 písm. a) nařízení EU č. 1308/2013, podle něhož se výrobky uvedené v příloze VII části II neuvádějí na trh v Unii, pokud byly podrobeny enologickým postupům, které nejsou v Unii povoleny. V některých případech pak měl žalobce také porušit čl. 80 odst. 2 písm. c) nařízení EU č. 1308/2013, podle něhož se tyto výrobky neuvádějí na trh v Unii dále tehdy, nejsou-li v souladu s pravidly stanovenými v příloze VIII, podle níž je povoleno zvyšování přirozeného obsahu alkoholu v procentech objemových, které nepřekračuje mezní hodnotu 3 % objemová. Celkem v pěti případech totiž bylo zjištěno, že žalobce uváděl na trh víno původem z Moldávie, v němž byly zjištěny přídavky ethanolu z přidaného cukru, syntetického glycerolu nebo vody. Přidání těchto látek představuje nepovolený enologický postup. V důsledku porušení citovaného ustanovení pak žalobce podle žalovaného spáchal správní delikt dle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a vinařství.
24. Podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a vinařství právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako výrobce nebo jako osoba uvádějící produkt do oběhu dopustí správního deliktu tím, že poruší povinnost stanovenou předpisem Evropské unie upravujícím oblast vinohradnictví, vinařství nebo obchodu s produkty.
25. Citované ustanovení výslovně nepožaduje, aby pachatel správní delikt zavinil, a nezmiňuje ani žádnou konkrétní formu zavinění. Nelze přitom přisvědčit žalobci v tom, že zavinění jako obecný znak každého správního deliktu je nutno dovodit subsidiárně z § 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Jak uvedl Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 17. 2. 2009, č. j. 2 As 92/2008-76 (všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz): *„Odpovědnost právnických osob a fyzických osob při výkonu podnikání nebo v souvislosti s podnikáním za správní delikt ve veřejném právu má převážně objektivní charakter a nastupuje naplněním skutkové podstaty příslušného deliktu. Obligatorním znakem skutkové podstaty správního deliktu právnické osoby (nebo fyzické osoby jako podnikatelského subjektu) tedy v naprosté většině případů není zavinění. Platná právní úprava zpravidla nezná liberační důvody, jejichž uplatněním by se tato osoba zprostila odpovědnosti. K vyvození odpovědnosti stačí pouhý fakt porušení či nesplnění povinností stanovených zákonem nebo uložených na jeho základě. Tato odpovědnost, někdy označovaná jako absolutní, však s sebou vždy přináší riziko nepřiměřené tvrdosti a možné nespravedlnosti (Mates P. a kol.: Základy správního práva trestního, C.H. Beck, 3. vydání, Praha 2002, s. 102). Proto v souladu s judikaturou správních soudů v obecné rovině nelze možnost liberace odpovědného subjektu (zproštění odpovědnosti za určitých okolností) zcela vyloučit.“* Není-li tedy v případě správního deliktu výslovně stanoveno zavinění jako znak skutkové podstaty, jedná se o odpovědnost objektivní, u níž zavinění není nutné zkoumat. Pachatel se správního deliktu dopustí bez ohledu na to, zda porušení právní povinnosti zavinil.
26. Žalovaný ani správní orgán prvního stupně se tak nedopustili žádného pochybení, jestliže se blíže nezabývali zaviněním žalobce. Nejednalo se o znak skutkové podstaty, a jeho naplnění proto nebylo podmínkou pro to, aby byl žalobce shledán vinným ze spáchání předmětného správního deliktu.
27. Žalobce dále zpochybňuje průkaznost výsledků provedených rozborů, a to ze dvou důvodů. Jednak u vína téže šarže odebraného u různých obchodníků byly zjištěny různé výsledky, jednak přídavek

vody 87 % by podle něj musel být seznatelný i senzorycky. Tyto námitky soud shledal také nedůvodnými.

28. Co se týče různých výsledků rozboru vína téže šarže, ani jeden ze vzorků, na které žalobce poukazuje, nebyly odebrány u žalobce a netýkají se projednávané věci (proto soud ani neprováděl dokazování k této otázce). Kromě toho žalovaný poukázal na to, že vzorky byly odebrány z nádob, se kterými mohlo být manipulováno. Tuto skutečnost žalobce nevyvrací, pouze poukazuje na složitý způsob úpravy některých zjišťovaných aspektů. Zcela přitom ovšem pomíjí skutečnost, že lze-li s obsahem nádob manipulovat, lze je jistě naplnit také zcela jiným vínem v rozporu s označením nádoby. Není tedy potřeba nijak složitě víno upravovat. I kdyby ovšem tento příklad znamenal, že výsledky jedné z analýz byly nesprávné, rozhodně nelze z jediného případu dovozovat, že laboratorní výsledky prováděné laboratořemi žalovaného jsou obecně nevěrohodné a neprůkazné.
29. Soud nespatřuje nevěrohodnost výsledku analýz ani v případě přídavku vody např. 87%, aniž by byla taková skutečnost zjištěna senzorycky. Údaj 87% přidané vody neznamená, že by bylo do již výsledného produktu (vína) přimícháno více než šestinásobné množství vody (tak, že původní víno by tvořilo 13% takto zředěné tekutiny). Žalovaný zcela srozumitelně a logicky objasnil, že údaj udává, kolik z celkového množství vody v produktu představuje exogenní vodu přidanou v průběhu procesu tvorby vína, přičemž toto jasné vysvětlení žalobce nijak nezpochybňuje. Soudu se pak nejvíe nijak pochybné, že přidání takového množství vody nebylo zjištěno senzorycky. Takto přidaná voda byla součástí procesu vzniku vína, takže výsledný produkt mohl bezpochyby získat obvyklé senzorycké vlastnosti vína, byť možná nebyly nijak oslnivé. Rozhodně by však tento produkt, navíc při doslazení v průběhu procesu výroby a po přidání glycerolu, mohl být objektivně senzorycky hodnocen jako víno, oproti produktu vytvořenému prostým zředěním vína šestinásobným množstvím vody, který by zcela jistě senzorycky víno moc nepřipomínal. Tvrzení žalovaného, že „*v některých případech se jedná svým charakterem už spíše o vodu, než víno,*“ tyto úvahy nijak nezpochybňuje. Žalovaný nehovoří o senzoryckých vlastnostech, nýbrž o charakteru, a to navíc formou řečnického obratu, nikoliv jako závěr o skutkovém hodnocení rozhodném pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu. Z hlediska skutkové podstaty správního deliktu dle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a vinařství je zcela lhostejné, že odebraný vzorek svým charakterem podle žalovaného představoval spíše vodu než víno.
30. Obecně je na místě také poukázat na skutečnost, že žalobce mohl požádat o odběr vzorku pro doplňující posudek, o čemž byl dle protokolů o odběru vzorků řádně poučen. Kontrolní rozbor by byl oproti v žalobě uplatněným námitkám, které jsou spíše spekulacemi, zcela jistě relevantním zdrojem informací pro případné zpochybnění výsledků provedených rozborů. Žalobce se však přes poučení zcela dobrovolně možnosti provést kontrolní rozbor zbavil.
31. Dále žalobce namítá neprůkaznost a nepřezkoumatelnost databáze společnosti EUROFINS a tudíž i výsledků rozborů. Ani v této části soud žalobci nepřisvědčil.
32. Pro posouzení této námitky je stěžejní, že ji žalobce uplatňuje poprvé až v řízení před soudem. V průběhu správního řízení žádné výtky k uvedené databázi nevznsl, ani nevznsl požadavek na seznámení se s obsahem databáze. O informace o této databázi žádal toliko vlastním jménem JUDr. Vojtěch Mihalík, advokát, a to navíc v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím. Rozhodně tedy nešlo o úkon žalobce a nešlo ani o úkon v rámci probíhajícího správního řízení. Z tohoto důvodu by bylo zcela nadbytečné provádět dokazování listinami prokazujícími podání uvedené žádosti JUDr. Vojtěchem Mihalíkem, advokátem a postup správních orgánů navazující na tuto žádost. Žalobcem předkládané listiny jsou pro projednávanou věc irelevantní.
33. To, že žalobce nijak nezpochybňoval databázi společnosti EUROFINS jako relevantní zdroj informací pro provedené rozborů a ani neusiloval o získání nějakých informací o této databázi, se pochopitelně promítá do obsahu správního rozhodnutí a tím i do rozsahu soudního přezkumu.

Žalovaný logicky nemohl v napadeném rozhodnutí reagovat na námitky, které žalobce poprvé uplatňuje až v řízení o žalobě.

34. K pasivitě účastníka řízení ve věci správního trestání je možné odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 As 217/2015 - 47, ve kterém Nejvyšší správní soud rozlišil dva typy situací. „*V první řadě půjde o situaci, kdy již v samotném správním řízení správní orgány opatří takovou sadu důkazů, jež s ohledem na povahu věci sama o sobě s dostatečnou přesvědčivostí vede k závěru, že obviněný se příslušného přestupku dopustil. Zároveň nesmí existovat žádné rozumné důvody k pochybám o věrohodnosti a úplnosti skutkových zjištění pro posouzení viny obviněného z přestupku. V takovém případě pasivita obviněného z přestupku ve správním řízení zásadně nemůže vést k jeho úspěchu v navazujícím soudním řízení. Výjimkou by bylo, pokud by se mu podařilo účinně zpochybnit věrohodnost nebo dostatečnost správními orgány provedených důkazů. [...] Pokud však správní orgány v rámci přestupkového řízení neprovedou dostatečně úplné dokazování rozhodných skutečností (druhý typ situace), postačí i obviněnému z přestupku, který byl v řízení před správními orgány pasivní, aby poukázal na možné jiné varianty rozhodného skutkového děje, jež nebyly provedeným dokazováním vyvráceny, k tomu, aby byl v řízení před soudem úspěšný. Je případně na správním soudu, aby v mezích možností daných povahou soudního přezkumu správních rozhodnutí důkazně „oddělil zrno od plev“ a případně zcela nepravděpodobné či jinak bizurní námitky obviněného provedením důkazů eliminoval.“*
35. Tento právní názor posléze aproboval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015 – 71, přičemž uzavřel, že správní soudy musí primárně zkoumat, „*zda správní orgány bez ohledu na způsob obhajoby obviněného v řízení o přestupku dostaly své povinnosti zjistiť stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu).“* Jakkoliv se uvedená rozhodnutí vztahovala na řízení o přestupcích, neexistuje důvod pro to, aby v této otázce platila pro řízení o správních deliktech pravidla odlišná.
36. Zdejší soud se tak primárně zabýval otázkou, zda správní orgány posuzované řízení opatřily dostatečně přesvědčivou sadou důkazů, jež sama o sobě odůvodňuje závěr o spáchání tvrzeného správního deliktu. Závěry správních orgánů jsou založeny především na protokolech o kontrolních úkonech, protokolech o odběru kontrolních vzorků, dokladech prokazujících původ zboží, skladových karet, evidencích o zásobách, fakturách, dodacích listech, protokolech o zkoušce a posudcích zkušební laboratoře žalovaného. V obecné rovině soud neshledává, že by pro účely posuzovaného správního deliktu bylo potřeba opatřovat podklady další.
37. Jelikož žalobce přímo zpochybňuje pouze samotné protokoly o zkoušce a posudky zkušební laboratoře, zaměřil se soud dále podrobněji na to, zda tyto podklady jsou s ohledem na svůj obsah relevantní a věrohodné a zda dovozují rozhodné odborné závěry na základě relevantních metod a postupů. Každý protokol o zkoušce obsahuje výčet analýz s uvedením naměřených hodnot, rozšířených nejistot stanovení a kódu metody ke každé analýze. Výčet jednotlivých metod je pak proveden samostatně s uvedením kódu metody, principu metody, identifikace metody, pořadového čísla zkoušky a ceny. Výsledky analýzy jsou pak shrnuty v posudku, který vždy jasně stanoví, v jakých znacích vzorek nevyhovuje stanoveným normám a kterým. Sporným jsou v daném případě analýzy izotopového poměru delta ¹⁸O a přídavku vody, které jsou prováděny pomocí metody V127 – metoda SZPI 4903 (Compendium of international methods of wine and must analysis, OIV-MA-AS2-12:R2009). Pořadové číslo zkoušky (v tomto případě 104) je pořadovým číslem dle přílohy osvědčení o akreditaci. Je-li tedy v seznamu metod toto číslo uvedeno, je tím zároveň dokládána akreditace dané zkoušky.
38. V posuzované věci tedy byly všechny analýzy provedeny na základě akreditovaných metod (včetně metody V127), přičemž relevantnost, platnost ani průkaznost těchto metod nebyla žalobcem ve správním řízení zpochybněna. Žalobce zpochybňoval pouze věrohodnost výsledků s ohledem na výsledky analýz vína označeného toutéž šarží u jiných subjektů (viz výše). Za této situace je nutno konstatovat, že správní orgán opatřil prvostupňové rozhodnutí takovou sadou důkazů, jež s ohledem na povahu věci sama o sobě s dostatečnou přesvědčivostí vede k závěru, že žalobce se příslušného správního deliktu dopustil (srov. obdobně rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne

27. 2. 2019, č. j. 29 A 245/2016-156). S ohledem na citovanou judikaturu se tak jedná o případ, kdy žalobce nemůže takto zjištěný skutkový stav dodatečně v řízení o žalobě zpochybnit pouhým poukazem na to, že jedna z použitých metod možná vychází z nedostatečných podkladů (nedostatečné databáze). Jelikož byl skutkový stav zjištěn dostatečně a porušení právní povinnosti bylo prokázáno nade vší pochybnost, nemůže žalobce až v řízení o žalobě skutkový stav obohacovat o nové, dosud netvrzené skutečnosti a správními orgány zjištěný skutkový stav zpochybňovat toliko na základě hypotéz a spekulací. Žalobce by musel předložit důkaz, který by věcně zpochybnil důkazy opatřené správními orgány, tj. přímý důkaz o tom, že zkoumané víno mělo odlišné parametry, nikoliv důkaz o tom, že možná nemuselo mít parametry zjištěné správními orgány. Jinými slovy by musel žalobce tvrdit a prokazovat, že v projednávané věci nastal jiný, než správními orgány zjištěný, skutkový stav. Nepostačuje, tvrdí-li a snaží-li se prokázat, že skutkový děj se mohl odehrát i jinak.

39. Správní orgány neměly důvod o dostatečnosti metody s ohledem na její akreditaci jakkoliv pochybovat. Proto nebyl ani důvod například v napadeném rozhodnutí vysvětlovat, co vše zahrnuje akreditace pro metodu SZPI 4903, co je stanoveno v textu akreditace, zda je v rámci akreditace odkaz na certifikát Eurofins, jakou má tento certifikát povahu, jakou povahu má databáze Eurofins a jakým způsobem je po odborné stránce metoda SZPI 4903 používána – z jakých vychází údajů a jak lze pomocí ní dospět ke konkrétním výsledkům. Všechny tyto skutečnosti pochopitelně žalovaný začal uvádět až ve svých vyjádřeních v řízení před soudem, neboť žalobce je ve správním řízení nijak nezpochybňoval. Nebyl-li dán žádný objektivní důvod pro to, aby se těmito skutečnostmi žalovaný ve svém rozhodnutí zabýval, není dán ani důvod, aby žalobcem nastíněné pochybnosti (nikoliv důkaz o tom, že předmětná databáze či metoda v daném konkrétním případě nevedly ke správnému výsledku) potvrzoval či vyvracel soud a rozhodoval tak fakticky v rozporu s § 75 odst. 1 s. ř. s. na základě zcela odlišného skutkového stavu, než jaký tu byl v době rozhodování žalovaného.
40. Jiná situace by pochopitelně nastala, kdyby použité metody žalobce zpochybňoval již v průběhu správního řízení. Pak by se musel správní orgán s těmito námitkami relevantně vypořádat a případně opatřit další skutkové podklady, které by pochybnosti žalobce vyvracely. Soud by pak byl na základě odpovídající žalobní námitky povolán k posouzení, zda zjištění a závěry správního orgánu ohledně použitelnosti metod jsou zákonné a správné. V nyní projednávané věci tomu tak ovšem nebylo. Soud se proto nemohl blíže zabývat námitkami, kterými žalobce poprvé až v žalobě zpochybňuje použité metody, aniž by prokazoval, že samotné výsledky použitých metod jsou nesprávné (nikoliv pouze to, že mohou být nesprávné), tj. že zkoumané vzorky měly jiné, než laboratoř zjištěné hodnoty sledovaných ukazatelů. Z těchto důvodů soud ani neprováděl dokazování k otázkám týkajícím se použité databáze Eurofins, jejího certifikátu, akreditace metody SZPI 4903 apod. (zejména žalobce navrhl výslechy J. Ch., J. W., a důkaz obsahem databáze Eurofins v části týkající se moldavských vín).
41. Žalobce dále namítá, že mu bylo fakticky přičteno k tíži to, že mu byly výsledky rozborů oznámeny až po dlouhé době (nejméně po 42 dnech). Je podle něj obecně známou skutečností, že výsledky rozborů žalovaný zná poměrně brzo po zahájení rozboru, přičemž personální a technické zabezpečení žalovaného nemůže být omluvou pro tak značné prodlení. Sám žalovaný tak svým laxním přístupem vyvolal „ohrožení tisíců spotřebitelů“. Tato námitka není důvodná.
42. Jak je patrné ze správního spisu, žalobce byl seznámen s výsledky rozborů vždy v řádu několika dnů po ukončení rozborů. Není tedy pravdou, že by žalovaný otálel se sdělením výsledků rozborů. Jednotlivé dílčí výsledky zkoušek by sice teoreticky mohly být oznamovány kontrolované osobě průběžně (jsou-li tyto zkoušky prováděny průběžně), nicméně pro správní řízení jsou rozhodující výsledky souhrnné, které jsou také souhrnně zaznamenávány v posudcích a protokolech o zkoušce. Ani z žádného právního předpisu, ani z povahy věci proto neplyne žalovanému povinnost informovat kontrolované osoby o dílčích výsledcích zkoušek.

43. Dobu oznámení výsledků rozborů 40 až 50 dní od odběru vzorků nepovažuje soud za nepřiměřenou. Je čistě na kontrolované osobě, jak situaci vyhodnotí, a zda přistoupí k distribuci vína. Není-li si jista nezávadností vína, lze po ní legitimně žádat, aby s distribucí vyčkala a měla víno po celou dobu uskladněno. Tvrdí-li žalobce, že by se tím dostal do konkurenční nevýhody, musí soud poznamenat, že takový důsledek je způsoben pouze tím, že již předem nevyňaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil. Kdyby takové úsilí vynaložil, jistě by po něm nebylo možné spravedlivě žádat, aby před výsledkem rozborů závadné víno skladoval a vyčkával na informaci o výsledku rozborů. V opačném případě musí nést negativní důsledky toho, že nebyl předem dostatečně obezřetný.
44. S ohledem na to, že dobu provedení zkoušek zachycují jednotlivé posudky a protokoly o zkoušce a soud navíc tuto dobu nepovažuje za nepřiměřeně dlouhou, nepřistoupil soud v této otázce k dalšímu dokazování (žalobce navrhl provedení výsledku žalovaného, respektive zaměstnanců žalovaného a jeho bývalého zaměstnance, výslech Mariana Jurečky a důkaz listinou – laboratorními deníky), neboť by to nemohlo přispět k dalšímu objasnění věci.
45. Je nutno poznamenat, že správní orgán prvního stupně ani žalovaný nepřičetli žalobci k tíži samotnou délku prováděných zkoušek, ani skutečnosti, které by se bezprostředně (a nevyhnutelně) vázaly právě k této délce. K tíži žalobci přičetli ohrožení velkého množství spotřebitelů, přičemž tato skutečnost plyne jednak z velkého objemu závadného vína, jednak ze skutečnosti, že toto víno žalobce dále distribuoval. Není rozhodné, kdy tak učinil. Ostatně ani žalobce neuvádí, že by snad nějakou dobu vyčkával na výsledky zkoušek a teprve po určité době víno dále distribuoval. Ze správního spisu nakonec plyne opak – z jednotlivých faktur je patrné, že žalobce distribuoval víno prakticky okamžitě.
46. Jelikož v projednávané věci nenastala situace, že by žalobce víno pouze skladoval (z důvodu vyčkávání na výsledky laboratorních zkoušek), nepovažuje soud za potřebné provádět podrobnější posouzení, zda by k ohrožení spotřebitelů došlo i v takovémto hypotetickém případě. Pro úplnost nicméně soud poznamenává, že z hlediska posuzování viny i trestu by bylo jistě nutno hodnotit také to, zda je skladování toliko standardním mezikrokem před další distribucí, nebo se jedná o skladování s cílem vyčkat výsledků laboratorních rozborů a zabránit tak ohrožení spotřebitelů.
47. Nelze přisvědčit ani námitce, že žalobce víno prodal jiné společnosti, a žádné spotřebitele tudíž neohrozil. Přímým obchodním partnerem žalobce sice nebyli spotřebitelé, nicméně distribuoval produkt určený k lidské spotřebě, tj. širokému okruhu spotřebitelů. Z tohoto pohledu není rozhodné, na jaké úrovni distribučního řetězce žalobce působil, neboť konečným důsledkem jednání všech článků distribučního řetězce je ohrožení téhož okruhu spotřebitelů.
48. Další okruh žalobních námitek směřuje proti posouzení naplnění liberačního důvodu pro zproštění se odpovědnosti za správní delikt ze strany žalobce. Žalobce poukazuje na to, že se spoléhal na doklad V I 1 vydaný autorizovaným státním orgánem Moldávie, a vynaložil tak veškeré úsilí, které bylo po něm možné požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.
49. Podle § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila.
50. K možnosti naplnění liberačního důvodu podle citovaného ustanovení se již v této věci vyjádřil Nejvyšší správní soud i Ústavní soud. Ačkoliv jejich závěry nejsou na první pohled souladné, není krajský soud při posuzování uvedených námitek přímo vázán ani závěry Nejvyššího správního soudu ani závěry Ústavního soudu, neboť pro jejich posouzení byl klíčový výklad unijního práva závazně provedený Soudním dvorem v rozsudku C-86/20, *Vinařství U Kapličky*. Ve světle jeho závěrů je nutné uvedené ustanovení vykládat eurokonformně, a to hned ve dvou ohledech. Zaprvé se do tohoto výkladu promítá povaha dokumentu V I 1. Zadruhé se do něj promítají ustanovení čl. 64 odst. 2 písm. d) a čl. 89 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013

ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (dále jen „nařízení EU č. 1306/2013“) a dále čl. 80 odst. 2 nařízení EU č. 1308/2013. V podrobnostech k povaze dokumentu V I 1 i k výkladu citovaných ustanovení zdejší soud odkazuje na citovaný rozsudek Soudního dvora a dále vychází primárně z jeho konečných závěrů.

51. Co se týče první odpovědi Soudního dvora, ta vyvrací základní východisko, které použil Nejvyšší správní soud ve svém prvním zrušujícím rozsudku. Tímto východiskem byla teze, že dokument V I 1 je pouhou administrativní podmínkou pro vstup vína na území Evropské unie. Soudní dvůr tuto tezi popřel, uvedenému dokumentu přiznal vypovídací hodnotu ohledně kvality dováženého vína a uzavřel, že je relevantní pro případné zproštění odpovědnosti za přestupek. Na druhou stranu obratem dodal (zejména v rámci odpovědi na druhou otázku), že sám o sobě uvedený dokument ke zproštění se odpovědnosti nepostačuje. Ačkoliv Soudní dvůr význam druhé z položených otázek částečně posunul (vnitrostátní pravidlo, jehož soulad s unijním právem žádal zdejší soud posoudit, nepředstavovalo pravidlo o přenosu důkazního břemene v otázce zavinění, nýbrž pravidlo pro posuzování průkaznosti dokumentu V I 1 v závislosti na okolnostech případu), z jeho odpovědi je uvedený závěr zcela zřejmý.
52. Odpovědi Soudního dvora pak ve výsledku vedou k závěru, který původně (byť na základě nesprávného východiska) učinil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 8. 2018, č. j. 7 As 217/2018-25, a sice že spoléhání se na dokument V I 1 není postačující k liberaci na základě § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství. A jelikož v projednávané věci žalobce ve správním řízení svou liberaci dovozoval pouze a jen z tohoto dokumentu, musí krajský soud uzavřít, že žalobce naplnění liberačního důvodu nedoložil. Jelikož již jeho tvrzení o učiněných opatřeních k zabránění porušení povinnosti (tj. spoléhání se na dokument V I 1) mohly správní orgány oprávněně považovat za nedostačující k naplnění liberačního důvodu, nepochybily, jestliže ani neprováděly dokazování konkrétními dokumenty V I 1.
53. Zdejší soud nadále vnímá významný problém v tom, že právní rámec dovozu vína z třetích zemí je založen na důvěře veřejnoprávních orgánů v osvědčení vydávaná autorizovanými orgány třetích zemí, kdežto od obchodníků s vínem se očekává naopak další prověřování dováženého vína. Ještě problematičtější se jeví skutečnost, že jedním ze stěžejních argumentů žalovaného bylo tvrzení o dlouhodobé problematičnosti vína dováženého z Moldavska, ačkoliv přes tuto skutečnost nebyly veřejnoprávní orgány schopny realizovat mechanismy, které by takové situaci měly zabránit a které jsou předvídaný nařízením ES č. 555/2008. Soudní dvůr však shora uvedené závěry učinil i s vědomím těchto problematických aspektů, proto zdejší soud nemá žádný prostor pro to, aby je jakýmkoliv způsobem zohlednil při posuzování toho, zda žalobce spoléháním se na dokumenty V I 1 mohl či nemohl naplnit liberační důvod dle § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství.
54. Pro úplnost soud dodává, že učiněné závěry nutně neodporují klíčovým tezím vyjádřeným Ústavním soudem v jeho nálezu ze dne 5. 9. 2019, sp. zn. II. ÚS 1608/19. Jakkoliv se Ústavní soud zjevně přiklonil spíše k závěrům, které vyslovil zdejší soud v prvním rozsudku vydaném v této věci, jeho úvahy byly v první řadě podmíněné určitým výkladem unijního práva, který za dané situace mohl poskytnout již jen Soudní dvůr. Důvodem, proč Ústavní soud přistoupil ke zrušení rozsudků správních soudů, bylo totiž primárně porušení práva na spravedlivý proces Nejvyšším správním soudem v důsledku nepředložení předběžné otázky Soudnímu dvoru. Z uvedeného nálezu tak bylo zároveň patrné, že další dedukce, které Ústavní soud provedl, mohou být platné pouze v případě, že Soudní dvůr aprobuje výklad unijního práva provedený krajským soudem. Je přitom vhodné poznamenat, že ani zdejší soud ani Nejvyšší správní soud například při své interpretaci unijního i vnitrostátního práva dostatečně nezohlednily dopad čl. 64 odst. 2 písm. d) a čl. 89 odst. 4 nařízení EU č. 1306/2013, které hrály v úvahách Soudního dvora zjevně zásadní roli. Zdůraznil-li Ústavní soud, že on sám není soudním tělesem, které by mělo podávat závazný výklad unijního práva, je

zřejmé, že své následné úvahy nevyslovil jako závazný právní názor bez ohledu na případný výklad provedený Soudním dvorem.

55. Navíc z uvedeného nálezu rozhodně neplynul závěr, že by žalobce nutně musel být v posuzované věci zproštěn své odpovědnosti. Ústavní soud ve shodě s krajským soudem poukázal na řadu skutečností, které mohou v konkrétním případě oslabovat průkaznost dokumentu V I 1 (viz zejména body 37 a 38 nálezu Ústavního soudu). Ta je totiž, stručně řečeno, v každém jednotlivém případě nepřímou úměrnou možností manipulace s vínem po vystavení tohoto dokumentu. Tato teze je přitom platná i nadále, pouze již není pro posouzení merita této věci zcela podstatná. Zdejší soud si však dovolí ještě zmínit, že Ústavní soud například za jeden z faktorů označil to, zda je kontrola prováděna přímo u dovozce nebo u dalšího prodejce. Jelikož v posuzované věci byl žalobce nikoliv v postavení dovozce, nýbrž dalšího prodejce, byla již na základě toho průkaznost dokumentu V I 1 oslabená a možnost zproštění se odpovědnosti i při setrvání na původním výkladu provedeném zdejším soudem značně snižena (byť v jeho světle nikoliv na první pohled zcela vyloučená).
56. Žalobce ve svém posledním podání doplnil také další skutečnost, která by podle něj měla podpořit liberaci. Jednak uvedl, že z analýzy informací z webu www.potravinynapranyri.cz vyplývá, že uskutečnit dovoz vína z Moldavska bylo značně méně rizikové než z jiných zemí. Jednak doplnil, že dodavatel žalobce (LP Wine s.r.o.) vybrala svého dodavatele na veletrhu sudových vín WBWE v Amsterdamu a posléze jej osobně navštívil (v sídle a výrobních prostorech) a jednal s majitelkou společnosti. Dodavatel působil seriózně, schopně, úspěšně a profesionálně a jednatel LP Wine s.r.o. měl povědomí o dlouholetém působení této společnosti.
57. K těmto tvrzením soud v první řadě poznamenává, že se jedná o nové skutečnosti, které žalobce neuplatnil ve správním řízení, proto nelze žalovanému vytýkat, že na základě nich nehodnotil možnost žalobcovy liberace. Kromě toho se jedná ve svém důsledku o nově uplatněný žalobní bod, neboť možnost liberace z těchto skutkových důvodů žalobce v řízení před soudem neuplatnil ve lhůtě pro podání žaloby. Po jejím uplynutí již přitom nelze žalobu rozšiřovat o nové žalobní body (viz § 71 odst. 2 s. ř. s.). Jelikož soud nemohl k těmto nově uplatněným námitkám přihlížet, neprováděl ani žalobcem navržené dokazování k prokázání jeho tvrzení. Pouze na okraj však soud dodává, že tato nová tvrzení zjevně nemohla hodnocení možné liberace žalobce nijak zvrátit. Žalobcem uváděné skutečnosti totiž představují jen obecné a poměrně standardní ověření obchodního partnera, nikoliv kvality konkrétního vína. Nevztahují se vůbec ke konkrétní dodávce vína, a nemohou tak mít žádnou vypovídací hodnotu ohledně toho, zda ve vztahu k dané konkrétní dodávce žalobce vynaložil veškeré úsilí pro to, aby ke spáchání přestupku nedošlo.
58. K návrhu žalobce na moderaci uložené sankce soud poznamenává, že k takovému postupu neshledal důvod. Žalobce ostatně ani netvrdil, že by byla uložená sankce zjevně nepřiměřeně vysoká, jak požaduje § 78 odst. 2 s. ř. s. Při prvním soudním jednání žalobce upřesnil, že důvodem moderace by mělo být opatření dokumentu V I 1, není-li důvodem liberace. Jak však soud uvedl výše, tento dokument není dostačující pro zproštění se odpovědnosti za přestupek. Bylo-li tedy po žalobci spravedlivé žádat, aby si ještě dalším způsobem ověřil kvalitu vína, pak nedostatečné prověření z jeho strany nelze považovat ani za polehčující okolnost, ani za důvod pro moderaci pokuty. Při posledním soudním jednání žalobce ještě zopakoval návrh na moderaci, nově ovšem s ohledem na to, že řada právních profesionálů se několik let přela o správný výklad právních předpisů, a nebylo proto možné po žalobci žádat, aby od počátku věděl, jaký je tento správný výklad. Ani tento důvod však není zákonným důvodem pro moderaci pokuty. Tou je pouze zjevná nepřiměřenost pokuty. Navíc v daném případě nelze hovořit o nejasné interpretaci samotné normy obsahující skutkovou podstatu přestupku. Žalobci muselo být od počátku zřejmé, že skutkovou podstatu přestupku naplnil. Nelze proto uplatnit zásadu *nullum crimen sine lege certa*. Soudy vedly pouze spor o to, zda se žalobce své odpovědnosti mohl zprostit či nikoliv.

VII. Shrnutí a náklady řízení

59. Krajský soud na základě shora provedeného posouzení neshledal žalobu důvodnou, a proto ji ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
60. O nákladech řízení o žalobě i kasační stížnosti bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Brno 14. září 2022

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu